

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

72. ÅRGANG

27. AUGUST 1960

A V I N N H O L D E T :

ET BANNER HØYT HEVET - HAN LEDER ET KATOLSK GYM-
NASIUM: PATER GEORG HEGGUM - DEN KRISTNE VERDEN
SAMLES I MÜNCHEN - BLIKK PÅ TIDEN - UTENLANDSNYTT

NR

16

NESTE NUMMER UTKOMMER 10. SEPTEMBER 1960.

Reis til

Messe blir lest 28. august og 4. september kl. 9 morgen.

FYRINGSOLJE

brukes av

- St. Olavs kirke
- Bispegården
- St. Josephs Institutt
- Vor Frue Hosp. Nerveavd.
- St. Dominikus kirke
- Lunden Kloster
- St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem
- Sta. Katarinahjemmet
- St. Franciskus Kirke
- St. Franciskus Hosp.
- St. Pauls Kirke
- Vår Frue Kirke
- Marias Minde
- St. Franciskusøstrenes Moderhus
- Øyenklinikken
- St. Josephs Hosp., Drammen
- St. Torfinns Klinikk, Hamar
- St. Elisabeth Inst.
- St. Mikael's Kirke
- St. Mikael's Prestegård
- St. Theresia kirke
- St. Franciskus Hosp.
- St. Magnus Kirke
- St. Magnus presteg.
- St. Elisabeth Hosp.
- Vår Frue Kirke
- Bispegården
- St. Olavs Kirke, Bispegården
- St. Olavs kirke
- St. Olavs Prestegård

Oslo

Arendal

Bergen

Hammerfest

Hønefoss

Lillestrøm

Tromsø

Trondheim

Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

MARIAKONGREGASJONEN, OSLO

Onsdag 7. september: Andakt i St. Josephs Kapell kl. 19.30.

Deretter samvær i foreningslokalet. Kåseri over N.K.K.F.s kongressdager i juni.

STYRET.

ST. FRANCISKUS III ORDEN

har møte fredag 9. september kl. 19 i St. Hallvards kirke.

Er De oppmerksom på at Deres innbo i dag koster 3 ganger så meget som i 1940.

Er forsikringssummen tilstrekkelig?

Gulli & Rokk

ASSURANSE

Stortingsgt. 22 - Sentralbord 33 44 00
OSLO

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 28. AUGUST, 12. s. e. Pinse: Ep. 2, Kor. 3, 4—9. Ev. Luk. 10, 23—37. Mandag: Johannes Døperens henrettelse. Tirsdag: Rosa av Lima, jomfru. Onsdag: Raymond Nonnatus, bekj. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Stefan av Ungarn, bekj. Lørdag: Pius X, bekj.

SØNDAG 4. SEPTEMBER, 13. s. e. Pinse: Ep. Gal. 3, 16—22. Ev. Luk. 17, 11—19. Mandag: Lorenzo Giustiniani, bekj. Tirsdag: og onsdag: Ferialdager. Torsdag: Marias fødsel. Fredag: Ferialdag. Lørdag: Nikolai av Tolentino, bekj.

SØNDAG 11. SEPTEMBER, 14. s. e. Pinse: Ep. Gal. 5, 16—24. Ev. Mt. 6, 24—33.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	7.45	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49	—	10.45
St. Olavs kapell	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegr. d. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20221	6.00	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flinteveggen 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Mariabeimen, Nørvesund, tlf. 3066	—	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegr. d. 3604	8.15 —	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnes O.P.

Redaksjonens adresse: Nebergsgaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86

Et banner høyt hevet

«*Signum levatum inter nationes*» — en fane reist blant folkeslagene, et banner høyt hevet blant nasjonene — det er en av de hederstitler Kirken er blitt smykket med ned gjennom tidene. Men den kan utlegges på flere måter. Og gjennom de sist forgangne hundreår har tanken kanskje oftest vært, at Kirkens tilværelse i samfunnet best måtte bli å ligne med en slags storartet Kristi Legems-prosesjon: Gjennom festlig smykkede gater skrider Kirken frem blant folkemengden, med monstransen høyt hevet, oppmuntrende, formanende, velsignende, mens alt folket synker i kne, i oppmerksom ærbødighet og universell underkastelse.

Og der var en tid da en slik visjon faktisk kunne få et skinn av virkelighet, en tid da statsoverhodene bar ærestitler som «allerkristeligste konge» og «hans katolske majestet», da kristendommen syntes å være den europeiske sivilisasjons selvfølgelige ledsager, og det bare kunne være et spørsmål om tid, før alle folk og riker hadde underkastet seg Kristi herredømme, slik som Kirken formidlet det.

Men i dag, når vi ennå taler om Kirken som et *signum levatum*, er det neppe noen triumferende Kirke vi tenker på, men på Kirken som et tegn og et vidnesbyrd. Og på den *ensomhet* som dette innebærer. Det kristne budskap trues på livet i land etter land. Og den verden vi engang kalte kristenheten, er død, — om man enn på spredte steder rundt om forsøker å isolere seg og holde liv i den ved kunstig åndedrett. Kirken står midt i en fiendtlig verden, som et motsigelsens tegn, uopphørlig mistolket, og dens stemme er profetens fjerne rop i ørkenen.

På en underlig måte står dette bildet allikevel i skarp kontrast til et annet faktum, som også er lett nok å få øye på: I nesten hvert eneste land i hele det kontinentale Vest-Europa er det for øyeblikket overbeviste katolikker som siter med en vesentlig del av ansvaret for landets styre — som presidenter eller som regjeringssjefer. Ja, selv i USA kan det tas som et tidens tegn at en katolikk er skarp kandidat i konkurransen om landets fremste hverv.

Selv i kommunistlandene vidner fremdeles korset om Guds nærvær blant menneskene. Takket være katolikkenes trofasthet står det fremdeles reist i Nowa Huta (Polen), der en besluttsom motstand møtte myndighetenes forsøk på å fjerne det fra den tomten de nektet å la bygge kirke på.

Men da gjelder det, ikke å gjøre seg for store illusjoner om hva dette innebærer. Ikke engang om det faktisk medfører en viss opp-pussing av landets kristne *fasade*; for i virkeligheten er det jo også i de aller fleste tilfelle en meget skrøpelig balanse som holder katolikkenes ved roret. Bak fasaden er uhyggelig sterke motsetninger i stand til når som helst å skifte loddene i vektskålen. Og i alt for stor grad er disse kristne statsmenn i virkeligheten fanger — fanger av et miljø, av en fortid, av et allerede gitt system. Det er ingen grunn til å trekke deres subjektive gode tro og vilje i tvil; men et Europa bygget på evangeliets prinsipper er de ganske tydelig ennå meget langt fra å kunne skape. Det er et defensivt, prestisjerudent, vaklende og splittet Vest-Europa de regjerer.

Nei, Kirken hersker ikke. Men gjennom sin kamp og sin lidelse i verden er den et *vidne*. Et klart uttrykk for den katolske bevissthet om at slik er Kirkens oppgave og egentlige livsvilkår, er nettopp blitt gitt, gjennom opplegget for feiringen av den eukaristiske kongress i München (vi henviser til referat i dette nummer): Kristi nærvær i verden *kunne* ikke lenger feires gjennom triumferende Kristi Legems-prosesjoner alene. *Hele* påskemysteriet måtte bringes inn — med dets aspekt også av «denne verdens» triumf over Kristus, over Kirken. Bak Kristus i den løftede monstrans må vi se hele pasjonsdramaet — den lidende og kjempende Menneskesønn, såvel som den seirende. Og i dette drama igjen er svaret på menneskehetens gåte gitt. I korset har det funnet sitt symbol. Og som en taler på kongressen sa: Korset er selve urbildet på den menneskelige tilværelse. — Er vi da vidner, er vi korsets vidner, men i den aller videste forstand: Det er hele den evangeliske utfordring til å velge Guds svar på menneskehetens problemer, vi må representere.

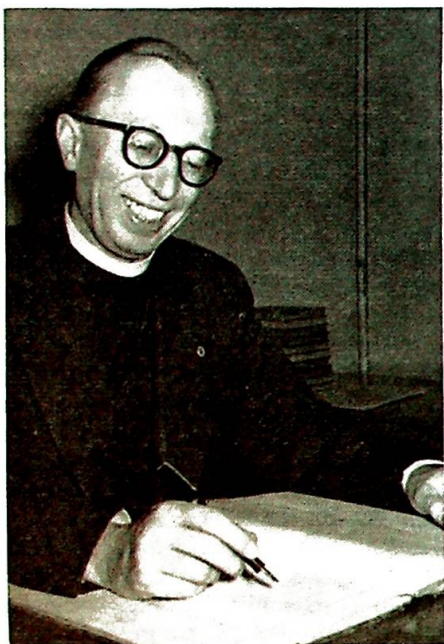
Og her står vi ved «den katolske renessanses» kjerne. Det tegn Kirken stiller frem for vår tid, det banner det løfter, det representeres ikke av statsmenn og diplomater; men først og fremst av den rekke enere, og bak dem, av hele den skare av sosialt og internasjonalt bevisste kristne, som våger å levendegjøre korsets utfordring — selv om det skal støte mot de vedtatte normer; som søker ut av det overleverte mønster og frem til evangeliets svar på vår tids problemer. — Pater Gabel (tidligere sjefredaktør for *La Croix*) formulerte det nylig slik, i et klart og modig foredrag for katolske journalister:

«Når et helt økonomisk system er bygget på profitten, når alle de internasjonale forhold bygger på prestisje og

(Forts. s. 254)

PATER GEORG HEGGUM S.J.

Jesuittpateren *Georg Heggum*, *Niels Stensen-gymnasiets* rektor, er københavner, men kan selv bekrefte hva allerede navnet gir en liten mistanke om: At han er av gammel norsk familie, innvandret til Danmark fra Agder-kanten tidlig på 1800-tallet. Hans mor har fortalt ham, at da hun selv var liten pike ble hun engang sendt et ærend til jesuitterpatrene i Stenosgate, og ble så imponert over deres skole at hun sa til seg selv: «Får jeg noengang en sønn, skal han gå på denne skolen!» Og der kom da også hennes sønn, ikke bare som elev, men som rektor. Begge hans foreldre var protestanter, men selv ble han opdratt som katolikk. I 1930 trådte han inn i Jesu Selskap og fikk sin langvarige utdanning i et tysk skolastikat som siden Bismarck's «Kulturkamp» mot kirken — den som også i sin tid bragte de tyske jesuitter til Danmark — var beliggende i provinsen Limburg i Nederland.

Jesuittene er først og sist pedagoger — når de da ikke er misjonærer — og pater Heggum ble også bestemt til lærergjerningen i sitt hjemland. I 1948 ble han cand.mag., og bare to år etter ble han den første rektor ved det nyopprettede *Niels Stensen-gymnasiet* i København. På denne ansvarsfulle post, som sjef for et i våre land helt enestående friskole-foretagende, har han siden virket. Det er om denne gjerning og de erfaringer han har høstet at han i dette intervjuet forteller «*St. Olavs's* lesere. Og i en tid da friskole-saken også hos oss så smått begynner å vekke en svak, gryende forståelse som en demokratiets merkesak, er der all grunn til å merke seg hva han sier.

HAN LEDER E

EN SAMTALE MED

København i august.

I Kongens København er «Klosteret på Jagtvejen» — det veldige murstenskomplekset med den imponante klosterkirken — en velkjent adresse. Opprinnelig ble det, i årene umiddelbart før første verdenskrig, reist av en kontemplativ søsterorden, som like før siste krig gikk over til benediktinerinnenenes ordensregel og flyttet ut på Åsebakken kloster — en vakker sjællandsk landeiendom som biskop Suhr ga dem i bytte for deres altfor store kloster i selve byen. Etterat en annen søsterorden — St. Liobasøstrene — hadde gjort bruk av komplekset på Jagtvejen i vel ti år, ble det så overtatt av jesuittpaterne og ominnredet til å huse en gammel ønskedrøm: Et fullt utbygget katolsk gymnasium.

Pater *Georg Heggum* mottar oss midt oppe i forberedelsene til et nytt skoleår. Han har vært på fjelltur i Rondane med noen av sine elever i sommer, og vi nyter visst godt av hans takknemlighet overfor norsk natur når han midt i travelheten gir oss nesten to timer til å spørre ham ut og hese hans rike. Den nøkterne realistiske jesuitt har i ham inngått en lykkelig forening med den forekommende og vennlige københavner, og så blir det ikke bare fakta og data, men adskillige muntre og pussige trekk som gjennom snadderøken beveger seg ned på intervjuerens blokk.

— Jesuittene har jo alltid drevet skole her i København, pater?

— Ja, men siden det gamle kollegium ute i Ordrup ble lukket i 1920 hadde vi ikke noe fullstendig katolsk gymnasium. Det var et savn for oss. Men vanskelighetene syntes lenge uoverstigelige. De må huske at allerede utdannelsen av lærerkrefter er et veldig løft. En jesuitt har minimum 10 års filosofisk og teologisk grunnutdanning. Kommer så dertil det seksårige studium for en dansk cand.mag.-eksamen, så er vi dermed nesten allerede oppe i den alder da de første grå hår melder seg!

— Men dere kunne vel også regne med legfolk?

— Ja selvfølgelig, og det var grupperingen av tilstrekkelig mange velutdannede lærere omkring ordensfolkene som gjorde det mulig å virkeliggjøre våre planer. I 1950 ble gymnasiet stiftet, og vi gikk igang med å bygge det opp, ledd for ledd, i de gamle bygninger i Stenosgate. Vet De at jeg så på 103 — ett hundre og tre — eiendommer som mulige lokaler for gymnasiet? En brukbar løsning fant vi først da biskop Suhr overdro oss klosteret på Jagtvejen — vakkert og rommelig som det er. Der flyttet vi inn i 1954.

EN HØYERE KATOLSK SKOLE

— Og i dag?

— Siste skoleår hadde gymnasiet 330 elever — i år blir det nok 350. Ca. 30—40% av disse er katolikker, sier pater Heggum.

Vi tenker for vår del på disse 60—70% barn fra ikke-katolske hjem som øyensynlig uten motforestillinger hos foreldrene er sendt i jesuitterskole — noe som forøvrig skjedde med danske og norske prestesønner allerede i selve reformasjonsårhundredet — så

T KATOLSK GYMNASIUM

PATER GEORG HEGGUM S. J.

stort var jesuittenes pedagogiske ry. Vi er langt fra grovhetene i den norske jesuitterdebatt!

— Og lærerkreftene?

— Vi har — foruten 9 ordensprester — 23 legfolk som lærere. Omtrent halvparten av disse er katolikker.

— Men hør nå, pater Heggum: Hva med religionsundervisningen til de ikke-katolske barn? Følger også de den katolske undervisning?

— Selvfølgelig ikke. De protestantiske elever får religionsundervisning av en luthersk religionslærer — for tiden en folkekirkeprest. Vi har forøvrig hatt omsorg for at det er en personlig overbevist og troende mann som meddeler elevene kristendomskunnskapene. Hovedvekten i gymnasiet blir jo ellers lagt på det grunnleggende felleskristne trosinnhold — Jesu person, Jesu lære, Jesu guddom. Vi søker å gjøre denne undervisning, på begge sider av konfesjonsgrensene, til et vern mot tidens avkristning og gi elevene et personlig forhold til sin kirkes gudstjeneste. Bortsett fra at det er en katolsk prest som forklarer den katolske messe — den hører det til almenkristen kultur å kjenne — er det selvsagt en prest fra deres egen kirke som forklarer deres gudstjenesteform for dem.

Også her griper jo en norsk intervjuer seg i å heve øyenbrynene over dette danske geni for frisinn, denne atmosfære av menneskelighet og gjensidig respekt som er så fremtredende i den danske arv, og som praktiseres så ubesværet av både myndigheter og undersåtter. Her har vi norske en lekse å lære, sammen med visse andre — katolske og protestantiske — nasjoner med mindre overskudd for anderledes tenkende mennesker. I Danmark synes man det er et uttrykk for sivilisasjon når et moderne samfunn sikrer en plass og en mulighet for uttrykk for «mennesker med særmeninger», som en norsk radikal politiker for en tid siden ringeaktende uttrykte det.

— Følger dere de danske statsskolers leseplan?

— Ja, til punkt og prikke. Men de obligatoriske pensja gir jo stor mulighet for å disponere stoffet fritt, og det gjør vi da også.

— Hvordan sikres egentlig en friskoles økonomi?

— Vil man opprette en friskole i Danmark, må man kunne stille 15% av grunnkapitalen selv. Så må man skaffe lån så langt som mulig, som regel inntil 50%. Hva der forøvrig trenges vil staten låne foretaket til 4 å 4½% rente. Dette lån skal aldri tilbakebetales, med mindre skolen opphører. Hva selve driften angår betaler staten 80% av hva en skoletime ville koste den, hvilket er beregnet såvidt høyt at privatskolene også kan sette av fonds til nybygg. Selv har vi foreløpig god plass, men vi trenger en ny gymnastikksal, og det skal nok bli. Skolen er en selveiende institusjon, og det er et prinsipp at ingen enkeltperson skal kunne tjene på en friskole, som rimelig er. Staten fører kontroll med lærerlønningene. Til gjengjeld er lærerpersonalet hva lønn, pensjon, titler og ansiennitet angår helt likestillet med statsskolenes, og kan uten vanskelighet skifte fra den ene slags skole til den andre.

— Det lyder som en saga.

— Virkelig? Det er grunnfestet i dansk skolevesen og politikk.

EN UTDANNELSE FOR LIVET

— Hvordan ville De sammenfatte, pater Heggum, betydningen av en institusjon som Niels Stensengymnasiet?

Pateren tenker seg om før han svarer, mens han biter i munnstykket på den godt innrøkte pipen. Det er nok den fødte pedagogen som ordner sitt stoff før han gir det videre.

— Jo mer forvirrede og rotløse moderne mennesker blir i sin livsorientering, desto større og mer påtagelig blir behovet for Kirken og dens synlige institusjoner. Mennesker må ha et fast punkt i tilværelsen — noe de kan stole på, noe som taler til dem med innsikt og myndighet om livets mening og formål. Det er et faktum som bare kan gjøre en skole som denne mer og mer uvurderlig.

— Mener De at statsskolene svikter denne oppgave?

— Jeg ønsker ikke å baktale statsskolene. Det er forøvrig ikke bare en formsak at de ennå bygger på kristen grunn — mange steder er det virkelighet. Men vi kan jo ikke lukke øynene for at usikkerheten hurtig vinner terreng: Hva skal vi gi mennesket å leve på?

— Ser De andre viktige fordeler ved det gymnasiet De leder?

— Ja, jeg vil særlig understreke den brede kontaktflate som det gir den katolske kirke med den ikke-katolske danske befolkning. Skolen utbrer kjennskapet til Kirken bare ved å være til. Vi underviser, vi driver ikke «propaganda». Men våre ikke-katolske elever har sett for meget av den katolske kirke til noensinne å bli så bitre og fanatiske fiender av den, som uvitenheten kan gjøre dem til.

— Uvitenhet om katolisismen her i Danmark? Hvor Kirken er det største av kirkesamfunnene etter folkekirken?

Pater Heggum smiler skeptisk.

— Uvitenheten er stor også her. Vi ga en stiloppgave her på skolen forleden — den lød: «Kristendommens innflytelse på Europas kultur.» Besvarelsene ga oss en rystende klar beskjed om hvor landet ligger. Som botemiddel besluttet vi oss for herefter å ofre en av de katolske religionstimene til en fellesundervis-

(Forts. s. 254)

Klosteret på Jagtvejen — nå katolsk gymnasium.

Den kristne verden samles i München:

„GJENNEM DET ENE

Det var strålende solskinn denne søndag ettermiddagen den 31. juli, da den Hellige Stols utsending, kardinal Gustavo Testa, holdt sitt inntog i München, under alle de æresbevisninger som ellers bare blir et statsoverhode til del. På flyplassen var de bayerske myndigheter med Bayerns statsminister og Münchens overborgermester i spissen møtt opp, foruten den pavelige nuntius i Bonn, Mgr. Bafile, og fremfor alle, kongressens vert, erkebiskopen av München og Freising, kardinal Wendel. Æreskompanier av Bundeswehr og politistyrkene gjorde honnør, og eskortert av motorisert og ridende politi ble legaten ført inn i den jublende og flaggsmykkede by — frem til Marienplatz foran rådhuset, der en skare kardinaler og biskoper og en veldig folkemengde ventet på byens hedersgjest. Så ble pavens bulle lest opp — den som utnevnte kardinal Testa til hans personlige representant. Den 37. eukaristiske verdenskongress var innledet.

«Statio orbis»

De eukaristiske kongressene, som nå er blitt feiret gjennom mer enn femti år — den første fant sted i 1905 — har nødvendigvis til en viss grad måttet skifte form gjennom tidene. Hele tiden har eukaristien stått i sentrum, men på forskjellig vis. Kanskje klarere enn noen gang før ble det denne gang understreket i hvilken grad Alterets sakrament er samtidig symbol på og realisasjon av *de kristnes enhet*. I den tidlige middelalder kom hele Romas kristne befolkning sammen for å feire de store høytider omkring ett eneste alter — biskopens, den Hellige Fars. Det kaltes for *statio urbis*, hele stadens felles feiring av kjærlighetens og dermed enhetens sakrament. Med de eukaristiske verdenskongresser er denne skikken på ny tatt opp, men på ny basis — det er en *statio orbis*, et hele verdens møte om alteret, som her finner sted. I sin bulle understreket paven dette sterkt, og minnet om disse ordene fra den urkristne liturgi: «Som det av de mange hvetekorn blir ett eneste brød, og av en stor mengde druer, ett beger vin — slik danner de kristne, ved å motta Kristus i seg, det ene Kristi legeme — den ene Kirke.»

TIL VERDENSKONGRESSENS ÅPNING

Av Gertrud von Le Fort

By oss velkommen, skjønne stad,
by oss velkommen!
Vidt har vi vandret, troen var vår stav —
vi drager inn under dine porter, som inn i en stor tillit!

Ti der ferdes om på vår jord en stor redsel,
På alle denne tids gater, en beven i gru!
Hvem vil vel redde oss, når døden kommer,
hvem vil lukke sine armer om jorden, når all dens
skjønnhet går i grus?

Gud Herren vil berge vårt liv, når døden kommer,
Den skjønne jord vil han ikke forlate, når den synker
i grus:

Lysår varer hans kjærlighet,
og efter tusen solers fall, hans miskunn enn;
Sort og hvit: alle er hans barn
Gjennom ham er alle folkeslag blitt ett!

Hvordan kan døden da ha krav på dere, men'skebarn?
Fra himmelen steg deres Frelser ned
Han, deres Skaper, ble også deres bror, og seiret over
døden
Han, den Levende, har gitt seg selv til deres føde.

Kor av barn:

Med våre spede stemmer
lovpriser vi det evige mysterium
vi synger: glede og atter glede:
I Kristus er oss gitt et evig liv!

Kor:

Med stemmene til alle folkeslag
lovpriser vi det evige mysterium
vi synger: glede og atter glede:
I Kristus er oss gitt et evig liv!

Hvem var til stede?

Kanskje så rikt som aldri noen sinne før ved noen katolsk manifestasjon var da også virkelig verdenskirken representert ved denne kongressen. Blant de 1,2 millioner som var til stede på festplassen under messen avslutningsdagen, var det over 100 000 utlendinger. Blant dem var over 30 kardinaler kommet fra alle kanter av verden, og 460 biskoper: 38 fra Afrika, 91 fra Østen og Australia, 61 fra Amerika . . . Men størst var naturlig nok de europeiske deltagerantallene. For de fleste lands vedkommende kunne de telles i tusener. Selv de skandinaviske land kunne stille et par hundre til sammen. Fem tusen soldater i uniform, fra hele Vest-Europa, var også kommet — for å be for freden . . . Og store skarer katolske flyktninger minnet om alle dem som *ikke* kunne komme: To tusen ukrainere representerte den tilintetgjorte ukrainske kirke, 350 litauere kom også i samlet flokk. Men de kubanske pilgrimer ble nektet reisevaluta i siste øyeblikk, og fra den øst-tyske «demokratiske» republikk forelå det et kategorisk utreiseforbud; forhandlinger om en spesiell tillatelse for dem til å delta i kongressen førte ikke frem. Tvertimot, i den kommunistiske tyske pressen førtes det i dagene frem til og under kongressen en stadig hetskampanje mot denne «Nato-paraden». Det eneste kommunistiske land som tillot en viss deltagelse, var Jugoslavia.

Men kongressens hjertebarn var kanskje allikevel «sølvmåkene» — dens 350 spesielt inviterte gjester, fattige misjonærer fra fjerntliggende strøk, som innsamlede midler hadde betalt reisen for: Fra Sydhavsøyene, fra det indre av Afrika kom de, fra Sør-Amerika også: Disse gjestene fikk sitt navn efter den indianske kapusineren, broder *Sølvmåke* fra Chile, som var den første inviterte . . .

BRØD ER VI ALLE ETT“

Misjon og kampen mot nød

De første tre dagene av kongressen var ikke først og fremst preget av manifestasjoner, de var særlig viet underkongresser og utstillinger av alle slag, som viste på en gang hvilke seire Kirken kunne vinne — men også hvilke problemer den hadde å stri med, og hvor den ennå kom til kort. En rekke misjonsutstillinger og fremragende foredrag stilte kristendommens muligheter særlig i Asia og Afrika i søkelyset — Afrikas kirke må bli «afrikansert», erklærte en taler, det er Afrikas eneste sjanse til å lære den kristne fred å kjenne — og på kongressen for fransiskanertertiarene mante l'abbé Pierre påny inntrengende de kristne til å skjønne hvilket pund de forvaltet: «Det er vårt århundres store skandale, det store anstøt, at det ikke finnes noen kompetent enkeltpersonlighet, ingen tilstrekkelig organisasjon, til å ta opp kampen med nøden i verden. Vi kjenner og vi eier det kristne budskap om nestekjærighet — og dog gjør vi ingen ting!»

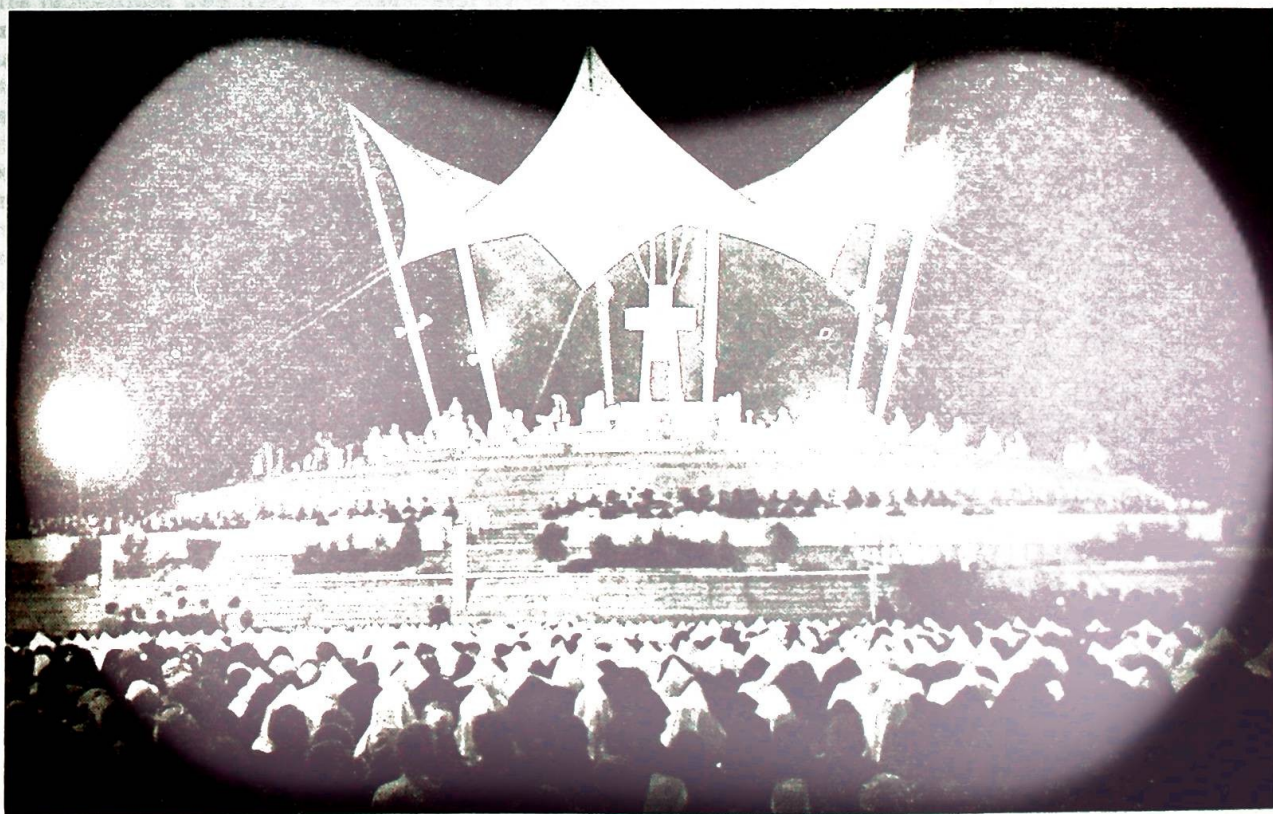
Skandinavias dag

Onsdag 3. august var det da også Skandinavias tur. En utstilling — som varte en god stund ut over kongressen — var åpnet hos «Die Armen Schulschwester»; den skulle gi de besøkende en liten idé om det arbeidet Kirken tross alle vanskeligheter utfører i de fire nordiske land. Gjennom fotos, karter og statistikker fikk man en frem-

stilling både av vår katolske fortid og av stillingen i dag; en del gjenstander var utlånt fra Stockholms historiske museum, og skandinavisk brukskunst ble også vist.

Onsdag morgen ble dagen da åpnet med en pontifikal-messe i St. Michaelskirche, selebret av H. H. biskop *Mangers*. Der var sikkert et par tusen mennesker til stede og påhørte biskop *Suhrs* preken der, han takket de tyske katolikker for deres hjelp ved oppbyggingen av den katolske kirke i Norden. Messen ble glimrende fremført av et kor og et femti mann stort orkester — men ikke så få beklaget nok litt den liturgiske *form* denne gudstjensten fikk (Caeciliamessen av Gounod), og som skilte seg temmelig meget fra den gjennomført pastoral-liturgiske form som preget kongressens hovedarrangementer — ved en slik anledning vil man nå engang gjerne få lov til å synge *Credo* sammen!

Efter messen samlet flere hundre seg til et akademisk festmøte, der formannen i St. Ansgarius-Werk, dr. Franz Müller, først holdt en kort hilsningstale, og hvor den gamle Norges-venn, dr. Helmut *Holzapfel*, så holdt hovedforedraget: «Eukaristien i nordisk middelalder.» I et annet foredrag kom dr. Lechard *Johannesson* fra Stockholm inn på Kirkens stilling i Norden i dag, som han sammenlignet med Englands kirke for hundre år siden — Skandinavia sto kanskje foran et religiøst oppbrudd, sa taleren, men spørsmålet var hvorvidt den katolske kirke var beredt til å komme det søkende menneske i møte og på sin

På Theresienwiese reiste dette kjempealteret seg omgitt av 654 000 sitteplasser.

side bringe det offer som er en forutsetning for en fredslutning.

Som avslutning på møtet ble det spilt en strykekvartett av Leif Kayser, etter at biskop Mangers hadde fremført noen hjertelige takkens ord.

Pro mundi vita

Det var imidlertid først onsdag aften at selve *statio orbis* for alvor tok til. Det som hittil var foregått, var bare innledningen til de store massemanifestasjonene som nå i fire dager skulle holde mengden i ånde — og der de forskjellige aspekter av det kristne mysterium skulle få spille i en storslagen liturgisk utfoldelse. Å feire eukaristien, det er jo nemlig ikke bare å tilbe Kristus nærværende i sakramentet, men det er å ta del i hele pasjonsmysteriet — gjennom skjærtorsdagens symbolske fremstilling av «den fullkomne kjærlighet: den å sette sitt liv til for sine venner» — og langfredagens blodige fullbyrdelse av den; gjennom påskens feiring av lysets gjennombrudd i verden, og påskedagens triumf og sikre forventning: Kristus er Verdens Herre og skal engang komme igjen...

På Theresienwiese hadde 300 000 mennesker samlet seg om det enorme alteret som var reist midt på plassen, da kardinal Testa omgitt av hele det tilstedeværende hierarki trådte inn. Til åpning av seremonien ble sunget en komposisjon med tekst som var skrevet for anledningen av det katolske Tysklands store dikterinne, Gertrud von Le Fort:

*Wer wird uns retten, wenn der Tod kommt,
Wer wird die schöne Erde in die Arme schliessen,
wenn sie stürzt?*

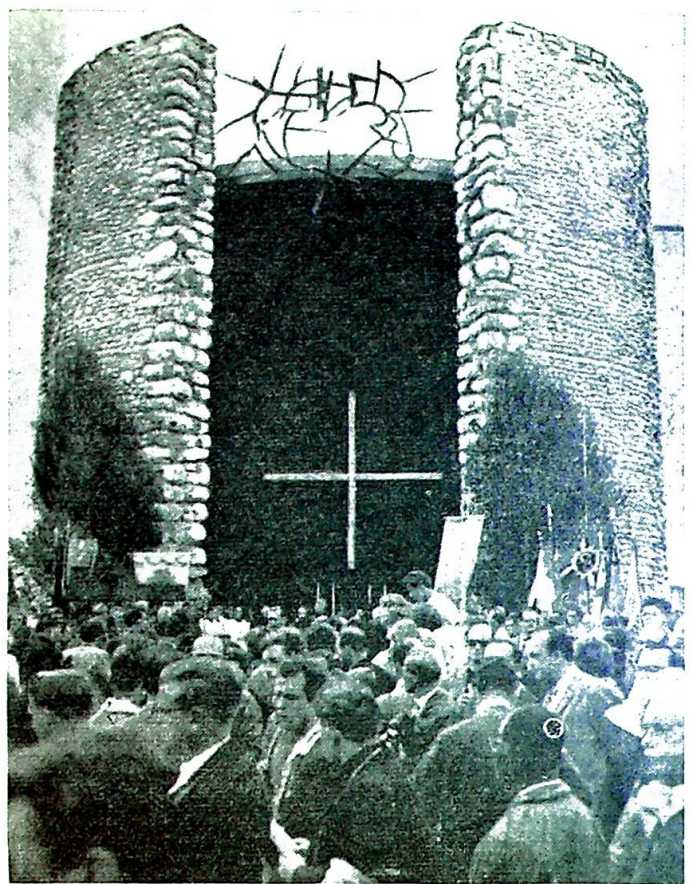
*Der Herr wird unser Leben retten, wenn wir sterben,
Er wird die schöne Erde nicht verlassen, wenn sie stürzt:
Lichtjahre währt seine Liebe...*

Tre hundre tusen mennesker, det er litt av en menighet; og make til Allehelgenslitani har kanskje aldri før vært hørt: På tysk og fransk, på latin og gresk, på engelsk, spansk og portugisisk, på russisk og på ugandasprog, på vietnamesisk, japansk og kinesisk lød påkallelserne til alle verdens helgener — til Ugandas martyrer som til den greske kirkes fedre, til Russlands hellige munkes som til Japans misjonærer... og gjennom det hele, den røde tråd, forsangerens *Erhøre uns, Christus!*

Efter at legaten nå i Faderens, Sønnens og den Hellige Ånds navn hadde erklært kongressen for åpnet, talte kardinal Döpfner, Berlins biskop og derigjennom den

Solen kan være plagsom nok under frihuftsmesser!

Kapellet i Dachau: Kristi Dødsangst Kapell.

tyske østkirkenes fornemste representant, til folket. «Pro mundi vita» — «for verdens liv» — det var dette kongressens hovedtema som han på en gripende måte ga aktualitet: «Et underlig bilde tegner seg for oss: Livshunger og dødsangst står side om side i vår tilværelse i dag: Vi vil leve lenger — vi vil leve bedre — vi vil leve tryggere! Men som en mørk skygge løper angsten for døden sammen med denne jagen etter livet: Angst for atomvåpnene og tilintetgjørelsen, angst for en overbefolkning av jorden... Og den enkelte frykter å komme til kort i sitt eget liv. Navnløst ensom står han ofte midt i massen. Men Kristus er svaret: Svaret på livshungeren: «Jeg er verdens brød.» Svaret på dødsangsten: «Den som mister sitt liv, skal finne det.» Svaret på ensomheten: «I kjærlighetens fellesskap om alteret finnes ingen ensomhet mer.»

Og efter et hundretusenstemmig «Christus vincit» avsluttet av et likeså mektig Fadervår, ble velsignelsen med det Allershelligste gitt.

Kommunion betyr fellesskap

Så var da torsdagen, efter skjærtorsdagens forbilde, viet på en gang *prestedommet* og *nestekjærligheten*. To sider av samme sak — for som presten er nattverdens tjener, er nestekjærligheten dens frukt. Om morgenen ble 81 unge diakoner viet til prester rundt om i Münchens kirker, og en ukrainsk biskop ble konsekret for å tjene de tallrike ukrainske flyktninger i Vesten. Efter morgens messer ble det i en tyve-tredve store lokaler rundt i München avholdt «Agaper» — vennskapsmåltider — for også å understreke denne siden av skjærtorsdagens budskap: «Den fremste blant dere skal være alles tjener» — kardinaler og biskoper bisto ved serveringen av enkle måltider for iallfall noen tusen av kongressdeltagerne. Ja, også under messen om aftenen mintes man Kristi

eksempel, da den pavelige legat, bistått av kardinalene Bea og Wendel og nuntius Bafile tvettet føttene på 48 brave Münchener borgere, mens kor og folkemengde sang i vekselang korte evangelietekster: «Dette er mitt bud, at dere skal elske hverandre!»

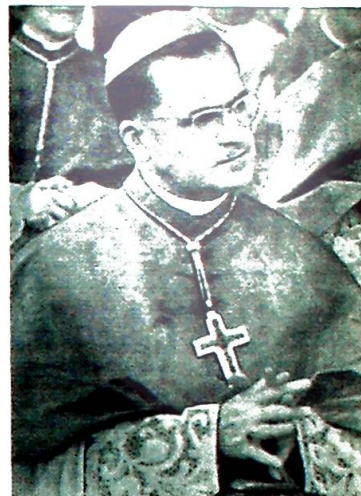
Messen skjærtorsdag aften ble feiret som en «Betsingmesse» — det vil si, noe så nær en messe på folkesproget som man kan komme med de nåværende bestemmelser. Et tysk introitus var komponert for anledningen, likedan nye tekster, med parafraser over Davids Salmer, til offertorium og kommunion; og før offertoret var dessuten lagt inn igjen de høytidelige *forbønner for hele verden*, som så tidlig falt ut av den latinske messen. Credo og Fadervår ble resitert på tysk av hele forsamlingen. Og mens fredskysset, så viktig for de første kristne, forlenget er falt bort i vår liturgiske praksis, fant det her plutselig på ny sin plass, men i moderne utgave: Etter selebrantens ord: «Herrens fred være med dere!» rakte alle hverandre hendene, og ble stående slik et kort øyeblikk — inntil tiden for kommunionen var inne. Det var en enkel, men helt overbevisende gestus, som i en sum uttrykte dagens budskap: *Nattverdens frukt er de kristnes fellesskap.*

Kristus i konsentrasjonsleiren

Gudstjenesten fredag aften, som var lagt opp som en langfredagsgudstjeneste, med lesninger og vekselang, preken og hyldning av korset — ble til dels borte under et øsende regnvær. Skjønt de 250 000 forsamlede holdt ut — mens flerrrende lyn og øresønderrivende tordenskrall undertreket lesningene fra Johannes' Apenbaring. Jesuitten pater Waldmanns preken grep allikevel mengden, der han understreket *korset* som selve urbildet for den menneskelige eksistens, korset, som vi ikke kommer utenom, fordi det ikke er annet enn det dypeste symbol på vår tilværelse. «Og det ville være en farlig vranglære, om vi i Jesu navn ville preke et sosial-evangelium, som lovte en jordisk løsning på alle de sosiale problemer.»

Dagens høydepunkt var kanskje allikevel ikke aftenens gudstjeneste. For de 150 000 som på formiddagen hadde funnet veien til innvielsen av soningskapellet i *Dachau*, sytten kilometer fra München, kunne ikke langfredagens mysterium gis noen mer talende illustrasjon. Kapellet er viet til Kristi Dødsangst. For intet sted, sa biskop Hengsbach av Essen i sin preken, ble det tydeligere enn i konsentrasjonsleirene, hva frafallet fra Gud betydde: mordet på gudsbildet i mennesket, og dermed avskaffelse av all sannhet, all frihet, all rettferdighet. «Dachau vil aldri bli noe tiltrekkende, sjarmerfylt valfartssted. Her er Golgata nemlig til stede. Her har Kristus lidit, her sultet han, her ble han slått, hengt, skutt og brent. I Dachau, som i alle konsentrasjonsleire, samles som i et brennpunkt all den synd mennesket er i stand til å begå.» Og: «I Dachau ligger vår skyld åpen for oss. Og med en særlig tyngde ligger vår skyld på oss tyskere — 37 nasjoner er vi her blitt til skyldnere overfor.»

Tre representanter for disse nasjoner, tidligere eksfanger fra Dachau, fikk så lov til å bære vidnesbyrd om hvordan Kristus lider i mennesket til denne dag, og hvordan Kristi lidelse er all menneskelig lidelses urbilde og soning — det ble gjort umiddelbart anskuelig gjennom en enkel liturgisk tjeneste, der de tre eksfanger avla sine vidnesbyrd, interpunktert av bruddstykker av lidelseshistorien: Den tidligere østerrikske forbundskansler, Leopold Figl, berettet om sin egen arrestasjon og ankomst til Dachau, — og en diakon leste beretningen om tilfange-tagelsen av Jesus; den franske justisminister Michelet

Kardinal Julius Döpfner, biskop av Berlin: En av kongressens mest markante skikkelser.

fortalte om mishandlinger og pinsler, og om menneskelig storhet midt i nedverdighelsen; og den polske erkebiskop Kozłowiecki om de mange tuseners smertefulle død. Og diakonen leste beretningen fra Golgata. Mens alle til sist samlet seg i forbønn — «for alle som ble myrdet i konsentrasjonsleire — for alle dem som fremdeles sitter uskyldige i fangenskap og blir mishandlet — for alle dem som heller vil øve enn å lide urett.»

Seremonien i Dachau var ikke tomme ord og gester, en massedemonstrasjon uten innhold. Fakta var altfor nærværende, altfor tydelige; de tvang alle som var til stede, til uten videre å gjøre syndsbejennelsen til sin egen: «Også vi er skyldige. Også vi har noe å sone.»

«Dere er verdens lys»

Ikke bare soning, men *verdens vigsel til Gud*, «Consecratio Mundi» ble da temaet for lørdagen, lysets dag. Og mer spesielt fikk det uttrykk ved at dagen ble stilt på en gang i ungdommens og i den kristne enhets tegn.

Den pavelige legat, kardinal Testa, velsigner folkemengden, idet prosesjonen kommer inn på plassen.

BLIKK på TIDEN

DET ENESTE PROBLEM

■ I en ypperlig artikkel («Aftenposten» 30. juli) om den franske forfatteren og flyveren Antoine de Saint-Exupéry, som falt under siste krig, fester Nils Heyerdahl seg ved hans uredde og realistiske sans for nutidsmenneskets situasjon — desperat avhengig som det er av mysterier det ikke lenger selv forstår:

«I en kulturpessimistisk epoke understreker Saint-Exupéry sin dype hengivenhet overfor og tro på den vesterlandske sivilisasjon, vokst frem på kristendommens grunn. Mest markant kommer denne tro til uttrykk i sluttkapitlet av «Speiding over Arras», der han reflekterer over vår kulturs nedarvede verdinormer, som alle er sprunget ut av aktelsen for menneskeverdet. Det som gjør vår sivilisasjon stor, er at hundre grubearbeidere, i strid med all nøktern fornuft, blir satt inn for å risikere livet for en eneste som er begravet i en grube. Det de redder ved å redde den grubearbeideren, er Mennesket.

Mot slutten av hans liv merker man en viss skepsis overfor vår tids kultursituasjon og en tydelig pessimisme behersker noe av det siste han skrev, «Lettre à un general», hvor det bl. a. heter:

«Jeg sørger over min generasjon som er uten enhver menneskelig kjerne. En generasjon som ikke kjenner andre former for åndsliv enn baren, matematikken og racerbilene (...). Jeg hater min tidsalder av hele mitt hjerte. I den omkommer mennesker av tørst. Akk, herr general, idag finnes kun ett problem: ett eneste verdensomfattende problem: påny å gi menneskene et åndelig liv, en ny åndelig uro. Å la noe i retning av en gregoriansk hymne regne ned over dem (...). Man kan ikke leve uten poesi, uten kjærlighet, uten farver. Det lar seg ikke gjøre....»

Til denne generasjons mennesker, hvis sanne åndelige identitet alvorlig trues, er det Antoine de Saint-Exupéry retter sitt

budskap: At der finnes et åndens liv som er det eneste som er av betydning, at i hvert individ lever noe stort og ukrenkelig: Mennesket, Guds arving på jorden.»

ROP I ØRKENEN?

■ Noe av den samme tomhetens diagnose stiller også journalist Erik Egeland — men på vårt eget hjemlige plan. I ham har «Morgenbladet» åpenbart fått en kulturredaktør som meget bestemt vet hva han vil. Noen vil vel sperre øynene opp ved å se ham aktualisere 1600 år gamle kirkefedre, eller la jesuittpatere skrive om storpolitikk. Andre vil nok synes at han gjør velferdsbyråkraten kirkestatsråd Helge Sivertsen vel dramatisk ved å jevnføre ham med den blodige Cæsar — norske kristne har tross alt et stykke igjen til katakombenes mørke og løvenes klør!

President Eisenhower's ganske visst uansvarlige kritikk av den skandinaviske velferdssivilisasjonen forleden kommenterer Egeland («Morgenbladet» 30. juli) friskt og ukonvensjonelt — han kan visst ikke helt dele den alminnelige forargelse:

«Nu har en amerikaner sagt hva han mener om oss.

Han har ikke sagt annet enn andre utlendinger som betrakter våre hjemlige forhold. Indere kommer her og forferdes over den åndelige tomhet bak nordisk velferd. Koestler besøkte oss nylig og konstaterte elskverdig det samme. Tyskere på besøk passer sin munn. Men de synes vi er late og omtrentlige. Nordiske piker er berømt over hele verden for sin løsaktighet. Selvmordsprosenten i våre naboland kjenner vi, og det er neppe en spesiell overlegen norsk bevissthet som er årsak til at vår egen er lavere.

Dette vet vi indelig godt, og det alarmerer oss. Det viser seg når en kapitalistisk, puritansk, naiv, amerikansk amerikaner kritiserer vår hellige velferdsstat og mener at vi ikke er noe å kopiere. Da hyler vi. Hva var det som traff oss i tussmørket?»

Og i et par programartikler (10. og 11. august) gir han et nokså dystert bilde av vår åndelige situasjon — med en politisk adresse som han nødtvungent, vel under den absolutte sannhets krav, også må utvide til sin egen leir:

Kardinal Gracias, erkebiskop av Bombay, feiret messen med 40 000 unge. Jocistene — unge katolske arbeidere — samlet seg under førerskap av sin bevegelses grunnlegger, Mgr. Cardijn, som talte til dem om å legge hele sin dag, alt sitt arbeid, inn under eukaristiens innflytelse: «Dette er ikke noen forestilling, som vi er tilskuere til, denne kongressen er et skritt på veien til å virkeliggjøre Guds fred i verden!»

Det var også lørdag at den største økumeniske tilstelingen fant sted, i den økumeniske bevegelsen Una Sanctas regi — der den kjente teologen Otto Karrer fant anledning til å understreke hva kardinal Bea allerede tidligere i uken hadde vært inne på: At den gamle motsetning mellom «Ordet kirke» (Luther) og sakramentskirken (den katolske) var i ferd med å forsvinne. For begge står det nå klart, at sentrum for gudstjenesten er virkelig Gud — han er den som alt dreier seg om, men han er også den som virker og handler, både i troen og i sakramentet. Og i tilknytning til en rekke lutherske og reformerte nattverdstekster påviste pater Sartory OSB alt det som fremdeles skiller — men understreket samtidig det som mer og mer forener, når det gjelder vår oppfatning av eukaristien. Og kanskje nettopp her, i dette kristne mysteriums sentrum, finnes utgangspunktet for vår gjenforening. Som det heter om disiplene i Emmaus: «Da han brøt brødet, ble deres øyne åpnet.»

Også aftenens store fellesgudstjeneste sto da i enhetens tegn, idet en byzantinsk pontifikalmesse ble feiret foran 480 000 mennesker, konselebrert av tolv biskoper. Mens greske, russiske og ukrainske kor sang hymnene, var hele «menigheten» med i dialogen med diakonen, og

480 000 brennende kjerter festplassen rundt talte sitt tydelige sprog om hva det betydde, når alle de tilstedeværende nå fornyet sine dåpsløfter: Lyset fra Kristus til stede i verden!

Til avslutning: Tolvhundretusen om alteret

Og så opprømt søndagen, dagen som skulle sette kronen på festlighetene. Aldri noen gang tidligere i historien har så mange mennesker vært samlet om ett alter, tatt del i en og samme messe. En million to hundre tusen mennesker var samlet på festplassen, — foruten de ordinære kongressdeltagerne var «hele Bayern» på benene, og på alle veier som førte til München, sto bilene parkert i kilometerlange køer. Paven talte til forsamlingen over radio — han hadde ikke selv villet være til stede, men han hadde beveget fulgt ukens begivenheter i fjernsynet. Nå understreket han på ny det som lå ham aller mest på hjerte, og hvor han visste han hadde det tyske folk med seg: At enheten i troen på ny måtte bli en realitet, for bare gjennom den kunne frelsen og gudslivet finne sin fulle utfoldelse.

De aller fleste av den enorme forsamlingen mottok kommunionen. Tolv hundre prester bisto med utdelingen. Til stede under messen var forbundskansler Adenauer, forbundskansler Raab og offisielle utsendinger fra andre regjeringer. Med en storslagen sakramentsprosjon festplassen rundt, og den Hellige Fars velsignelse meddelt ved den pavelige legat, ble så den 37. eukaristiske kongress avsluttet — en manifestasjon av tro, av tillit, av det kristne felleskap verden over, som aldri noen sinne har vært sett maken til.

«Med sin marxistiske arv er den norske arbeiderbevegelse belastet med et materialistisk menneskesyn og dermed en utilstrekkelig oppfatning av de samfunnsforhold som kan nære det sant menneskelige. Dette kommer til uttrykk i en margløs og forkalket kulturpolitikk, og i en tafatt og ubegeistret holdning til fremtiden. På det materielle plan hvor de nødvendige behov nu er dekket, vil man gjerne gi menneskene noe. På det åndelige plan hvor tidens nød er skrikende, har man intet.

Dette er ikke sagt for å fremheve den borgerlige leir som i denne henseende forekommer meg å være omtrent like trist og uninspirert. På noen unntagelser nær har man også her i realiteten falt over i materialismen med de resultater dette medfører.

Når sosialdemokratiet er blitt sammenlignet med en gruppe arbeidere som har bygget en mur og så stanser opp fordi de ikke vet hva slags hus de skal bygge på den, kan ikke den unnskyldning som ligger i dette ha gyldighet for de konservative. For vi burde vite det.»

Alene er han jo heller ikke om å forbauses over den smålige gnagingen på kristne verdier som så iherdig spores i den radikale pressen her hjemme — den er kortsynt og uvitende. Selv synes vi — i motsetning til Egeland — ukebladet «Aktuell» er noe av et lyspunkt i ukepressen hva kvalitet og målsetning angår — gjennomgående får det plasert adskillig sosial bevissthet og sunn humanitet blant alle missefotoene. Men dets forhold til kristendommen er uaktelig nøyaktig så *unfair* og småskåret som Egeland beskriver det:

«I Aktuells behandling av kristendom og moral er der konsekvens. Finner man et utslag av religiøs usunnhet — frem med det om det så kommer fra det indre Sicilia eller det indre Midelhav. Støter man på engasjert kristenliv i en mann så skal han i gapestokken, det være seg i Storting eller Universitet.

Tror Aktuell at slikt bidrar til å skape renselig atmosfære, sunn folkeopplysning og underholdning i de tusen hjem som bladet gjerne vil inn i? (...)

Tilslutt et spørsmål av avgjørende betydning: Er der intet håp om at den norske arbeiderbevegelse skal kunne anspore mennesker til noe mer enn øket levestandard og kunnskaps-tilegenelse?»

Det er et spørsmål som fortjener ettertanke. Også i Folke-teaterbygningen.

UTEN BEGEISTRING

■ Forfatteren Sigbjørn Hølmebakk er en av dem som både muntlig og skriftlig kan si vesentlige ting — og si dem godt — når bare koblingen mellom sinne, humor, tanke og informasjon er i orden. Og det er den i en frisk og fornøydlig kronikk: «Frels oss fra det kjedsommelige» («Dagbladet» 30. juli). Den er en sammenligning mellom amerikanernes og vår egen måte å utpeke politiske ledere på. Senator John F. Kennedy's nominasjon som de amerikanske demokraternes presidentkandidat frembød synet av et dyktig, selvbevisst og sterkt intellektuelt *team* politikere som ønsker makten og som sier rett ut hva de vil bruke den til, forøvrig under alle de ytre former vi finner i et sirkus. Ikke så hos oss, der man skal puritansk og uvillig «ofre seg» for almenvellet, i et politisk spill som er blitt profesjonelt og foregår «på kammerset», uten å gripe eller begeistre bredden i folket, og minst av alt ungdommen. Selv vet Hølmebakk så avgjort hva han foretrekker:

«Om ett år er det atter valg. Og igjen skal vi slepe oss hen til valgurnene. Vi gjør det, men vi gjør det uten begeistring, for her er intet å begeistres for. Vi vet så inderlig vel at de tingene som virkelig betyr noe for oss, de er fastlåst på for-

Sigbjørn Hølmebakk
- han kjeder seg.

hånd. Det hersker en utstrakt enighet. Man vet det før valget, og man vet det etter. Her kan intet skje.

Det er ikke fritt for at jeg misunner Amerika. Ikke nettopp deres brassband, deres vaiende faner og flagg, deres vakre kvinner i festlige rød-blå stråhatter.

Skjønt også det. For jeg tror ikke at dette bare er et utslag av overfladiskhet og lettsindighet. Jeg vet ikke hva det er utslag av, men jeg vet at den største lettsindighet i spillet om demokratiet, det er å gjøre politikken så sidrumpet, så guds-jammerlig kjedelig at ingen lenger orker å befatte seg med den.

Men jeg misunner et land som har råd til å satse på ungdommen, som våger å slippe til nye, friske ideer, som har mot til å bryte med gamle menn og gamle konvensjoner, som velger en mann som i sin valgtale sier: Jeg appellerer til stoltheten, ikke til lommebøkene. Og det i et land hvor lommeboka har vært det høyeste symbol.

Det er absolutt utenkelig hos oss.

Bli meg fra livet med all denne hule jammer om om ungdommens manglende samfunnsinteresse. Vi lever nemlig ikke i et folkestyrt land. Vi lever i et partiland. Den alminnelige mann og kvinne har ingen mulighet til å påvirke noe som helst.

Han får tariffen, og dermed får han holde kjeft!»

MYE SKRIK OG LITE ULL

■ En skolestyrereformann på Vestre Toten har vakt strid ved å motsette seg at den gamle skikk med andakt ved begynnelsen av skolestyrets møter blir opprettholdt. Det høye departement «antar» at han har rett i å krevne andakten fjernet. Men skolestyrets flertall holder på sitt: De vil ha sin andakt.

Sett utenfra arter det seg som ennå ett av «sekulariseringsen» mange paradokser. Den norske folkeskole er grunnlovsfestet som en erklært kristen og konfesjonell oppdragelse. Skoleloven tillater imidlertid at ikke-konfesjonelle eller dissenterne velges både som medlemmer av og formenn for skolestyrene. Man skulle tro at både velgerne og de valgte hadde for øyet at dette ikke opphever skolens uttrykte kristne formål. At personer for hvem nærværet ved en kristen andakt i en prinsipielt kristen skole innebærer et uløselig samvittighetsproblem aksepterer stillingen som formann i eller medlem av skolestyret er jo teoretisk nokså meningsløst. Og de store skrik på kirkefiendtlig hold om at nå har vi trostvang og forfølgelse her i landet, overbeviser vel ikke mange av dem som gidder å tenke saken igjennom med en normal sans for proporsjoner. Var det ikke snarere rimelig om Statskirken snart jevnt over fant frem til en litt stoltere sans for sin part i det ekteskapelige felleseie — så slett og så arrogant som den ofte forvaltes av myndighetene? Ellers synes vi «Verdens Gang» tar prisverdig uhysterisk og fornuftig midt på treet når det redaksjonelt skriver:

«Det som loven fastsetter er, at skolen skal gi barna opplæring i den evangelisk-lutherske lære, som er statsreligion her i landet. Andakter i skolestyret som holder seg til denne lære, kan da iallfall ikke være i strid med skolestyrets arbeidsoppgaver. Men Kirkedepartementet har rett i at en ikke trenger å tilhøre statskirken for å bli valt inn i skolestyret. Heller ikke for å gå på skolen.

For elever som ikke tilhører statskirken, er det ordnet slik at de kan slippe å delta i religionstimene. Det logiske må da være at skolestyremedlemmer som måtte ønske det, ganske enkelt går på gangen når andakten skal holdes.

Så kan iallfall ingen påstå at de blir utsatt for religionstvang.»

Mer innviklet er det visst faktisk ikke.

Frater Candidus.

Retretter på Sylling

Den retrett som holdes fra 30/9 til 4/10 er fulltegnet. Hvis tilstrekkelig deltakelse holdes en retrett fra 14/10 til 18/10. Lederen for begge retretter blir pater Hertman, O.F.M.

Påmelding innen 20/9 til Franciskushjelpen, Urtegt. 29 II, Oslo, tlf. 68 08 68.

Pris pr. døgn kr. 15.—.

på den enkelte nasjons rett, da forekommer det meg at dette ikke er kristendom. Og det er helt rimelig og normalt, at en offentlig moral som er gjennomtrengt av en slik hedensk praksis, utøver en innflytelse i retning av avkristning. Men tror De ikke at en av vår generasjons oppgaver netopp er å gjennomtrenge den sosiale moral med de krav og de løfter, som inneholdes i Bergprekenens saligprisninger?»

Bergprekenen — og korset. Disse to hører intimt sammen. For Bergprekenens vei er identisk med korsets utfordring, og Kristi kors er det eneste holdbare grunnlag for Bergprekenens revolusjonerende moral. Og i en sjelden bokstavelig forstand vil dette kall: Å være *dens* vidner — uten tvil ramme de kommende generasjoners kristne, som et smertefyllt og løfterikt privilegium.

G.

ning av katolikker og ikke-katolikker i kristen kultur. I første semester kommer vi til å undervise i kristen kunst, med særlig vekt på våre herlige gamle danske landsbykirker — et katolsk bidrag til dansk kultur. I annet semester skal vi ta for oss den danske salmeskatt, der det jo blir lutherdommens bidrag som kommer i forgrunnen. Vi har også kristen etikk og trosforsvar — apologetikk — på programmet.

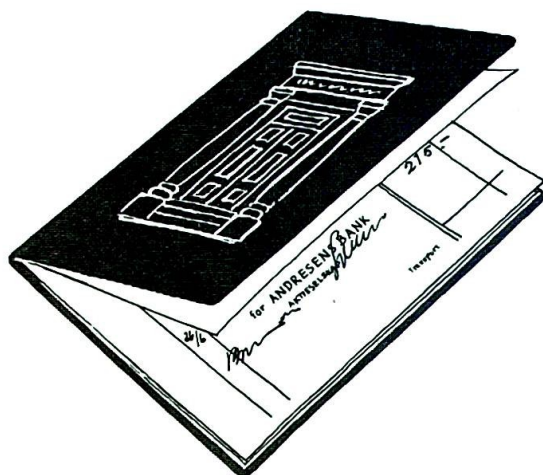
ET GODT MILJØ

Det er en stolt rektor som viser oss rundt på sin mønsterskole — vi ser lyse, vennlige klasserom, stilfulle klosterganger, vakre og moderne innredede lærerværelser. Vi ser leserom, hobbyrom, speiderrom — vi ser til og med en elektrisk miniatyr-jernbane hvis linjenett strekker seg gjennom to værelser og som styres fra et imponerende instrumentbord: Her må da guttene slå i kø! Her er rommelige leke- og sportsplasser, her er masser av grønt og her er vakre granittsøyler og fint murede krysshvelv — et bunnsolid bygningshåndverk som nok ikke leveres mer for penger.

— Jeg er glad for vår skole, og jeg tror på dens oppgave. De vet hva de sa i middelalderen: «Under krumstaven — altså Kirkens tegn og myndighet — er det godt å bo.» Det er det jo faktisk — også i dag. Tross all menneskelig skrøpeligheit hegner Kirken med alle midler om menneskers streben etter å gjøre det gode. Det betyr noe å leve i et miljø hvor det er grunnloven og drivkraften. Det betyr ganske særlig meget for barn og ungdom. Vi voksne ser altfor ofte på barndommen som et gjennomgangsstadium, en forberedelse. Men barneårene har da sin egen rett og lykke — de skal respekteres i seg selv. Det søker vi å gjøre her — og jeg synes det er en god livsoppgave å arbeide for å skape lykkelig barndom og ungdom omkring seg. Tror vi på kirken som sannhetens støtte og grunnvoll, da vet vi jo også at en pedagogikk ut fra disse prinsipper er simpelthen den riktige måte å oppdra barn og unge på. Jeg er takknemlig for at en slik skole er å finne også i Danmark, og jeg vet at det er en takknemlighet som forplikter.

Pater Heggum følger oss til døren og løfter en formanende pekefinger. — Nå må De huske å understreke at noe slikt som dette gymnasiet bare er mulig

Ved DÅP eller KONFIRMASJON

En BANKBOK er
DEN BESTE GAVE

ANDRESENS BANK
AKTIESELSKAP
OSLO

ved et offervillig *team-work* av ordensfolk og legfolk som går inn for oppgaven av hele sitt sinn. Skal man starte et gymnasium, selv under vår milde og kloke danske skolelovgivning, betyr det «blod, svette og tårer». Men det er det verd!

Og her sier vi farvel, med dårlig skjult misunnelse — hvilket ikke betyr at vi *mis-unner* våre danske trosfeller Niels Stensen-gymnasiet, men at vi ønsket vi hadde noe tilsvarende.

Pater Heggum nekter for sin del å si farvel, han sier «på gjensyn». I alle år har han søkt til det norske høyfjellet om sommeren — uanfektet av Grunnlovens § 2, annet ledd. Nå er det famøse ledd borte, og han kan fiske ørret uten at lensmannen kan varsles om den farlige mann. Sammen med noen av sine elever, «bare frivillige», sier han, og blunker, «de har et berettiget krav på å få være fri for meg i ferien».

Hvilket er så ungdommelig tenkt og sagt at det visst røber at rektoren er den rette mann på den rette plass.

DE RINGER . . .

VI BRINGER

BILLETTER OVER HELE VERDEN

METRO REISEBUREAU A.S

Karl Johansgt. 31 - Oslo - Sentrb. 33 32 80

UTLANDET

VATIKANET

Vitaminbehandling av gamle bøker.

En benediktinerpater i Roma har oppfunnet en ny metode for behandling av middelaldermanuskripter som truer med å gå i oppløsning. Han behandler dem med vitaminer og ultrafiolette stråler. Pateren, Mario Pinzuti, er grunnlegger og leder av et nytt institutt for vitenskapelig restaurering av bøker. (KNA)

BOLIVIA

Kirke og politi i konflikt.

De bolivianske biskoper har allerede flere ganger protestert mot politiets overgrep. Nylig har biskopen av Santa Cruz måttet gripe ordet på ny, denne gang fordi politiet har installert en kanon i hans kirketårn. Politiprefekten har imidlertid avslått å fjerne den, da den er nødvendig for «å våke over ordenens håndhevelse». Representanter for de katolske bevegelser i landet er flere ganger i den senere tid blitt mishandlet av regjeringens milits.

Europeiske misjonærer til landet.

Det forlyder samtidig at Roma har bedt tyske dominikanere overta et misjonsområde i bispedømmet Santa Cruz. De spanske prester er ikke alltid like populære i Sør-Amerika på grunn av indianernes minner om koloniveldet. Det enorme bispedømmet har bare 17 prester til sin disposisjon. Nord-amerikanske sekter er i den senere tid blitt svært virksomme i Bolivia og har allerede reist 16 gudshus på det samme området. (KNA)

CANADA

Biskopene går inn for indianerne.

Det katolske episkopat i Canada har forelagt et memorandum for regjeringen, der det insisteres på at landets indianere må få rimelige muligheter til å tjene sitt brød på like fot med landets andre borgere; at indianere i større utstrekning enn hittil får alledning til å styre sine egne saker; og at de får bedre leilighet til utdanning, slik at de fullt ut kan delta i landets offentlige liv, uten derfor å tvinges til å fornekte sin egen kulturarv.

Et eksempel til etterfølgelse?

Den kanadiske nonne-ordenen «The Sisters of Service» (som vesentlig er beskjeftiget med religionsundervisning for barn på ikke-katolske skoler) har besluttet, i overensstemmelse med Pius XII's oppfordring, å forandre sin drakt. De har derfor innkalt den kjente irske motedesigneren Sybil Connolly til Toronto for å få et kvalifisert råd i saken. (KNA)

DANMARK

To prestevielser.

I juli ble to unge dansker viet til prester: Jesuitten frater Niels Kiær er blitt

ordinert i Frankfurt, og i Saulchoir i Frankrike, dominikanerfrater Jens Oluf Lund.

FILLIPPINENE

Katolsk storsender skal nå Kina.

Kardinal Rufino Santos, erkebiskop av Manila, har under et opphold i Europa fortalt om den nye radiosender med stor rekkevidde som nå er bygget i Manila. Den skal kunne nå hele det sørøstlige Asia, og tar ikke minst sikte på det kinesiske fastland. Sendingene begynner i september. (KNA)

FRANKRIKE

Raoul Follereau foreslått til fredsprisen.

Den franske regjering, fulgt av en rekke andre, har som kandidat til årets fredspris foreslått den franske grev Raoul Follereau.

Den nå 62-årige grev har personlig samlet over ti millioner kroner til beste for forskjellige hjelpeinstitusjoner. Særlig har han viet seg til de spedalskes sak. I sin tid påviste han at man ville kunne utrydde på det nærmeste spedalskheten med hva ett amerikansk bombe-fly kostet — og ba den amerikanske regjering om å spare inn ett fly på sitt budsjett med dette formål for øye. Søknaden ble imidlertid avslått. Follereau har i løpet av sine forskjellige hjelpeaksjoner besøkt over 80 land. Forleden år utkom en liten samling vers av ham på dansk: «Hvis Kristus bankede på din dør».

Kirkens menn og krigen.

To prester er nylig blitt stilt for retten og dømt i forbindelse med deres holdning til krigen i Algerie. Pastor *Kerlan* ble i mai dømt til fem års fengsel, beetinget, for å ha bistått ved spredningen av en propagandabrosjyre for FLN; pastor *Corre* i Lyon fikk i juli ett års fengsel for oppfordring til desertering. Begge prester nekter seg imidlertid skyldige i forræderi, idet de hevdet at deres forbindelse med den franske hærs motstandere i begge tilfelle gjaldt samvittighetsspørsmål, hvor deres plikt som prester gikk forut for alt annet. Prestene tilhører begge organisasjonen *Mission de France*, hvis overhode er kardinal Liénart, og for begges vedkommende har kardinalen i et brev til domstolen støttet prestenes forklaringer.

INDIA

Ekskommunisert katolikk anlegger prosess mot sin biskop.

En kommunistisk partisekretær i Tuticorin, India, som var blitt ekskommunisert av sin biskop for å tilhøre partiet, anla sak mot biskopen ved sivil domstol med forlangende om at ekskommunikasjonen måtte bli kjent ugyldig. Han hevdet at en slik ekskommunikasjon var en skandaløs innblanding i politikken fra de kirkelige myndigheters side og stred mot den forfatningsmessige atskillelse mellom stat og kirke. Den hinduiske dommer friant imidlertid biskopen, som han fant bare hadde handlet i overensstemmelse med sine religiøse fullmakter, idet man ikke på en gang kunne være kommunist og katolikk. To appeller fra partisekretæren er likeledes blitt avvist. Prosessen er imidlertid et ledd i en landsomfattende kommunistkampanje for ad

lovens vei å hindre Kirken i å ta offentlig avstand fra partiet.

INDONESIA

Katolsk opposisjon mot Soekarno.

Det katolske partiet i Indonesia, som for et år siden sluttet seg til Soekarnos plan om et «dirigert demokrati» protesterer nå mot den måten det nye parlament blir til på. Medlemmene blir ikke valgt, men utpekt. Kommunistpartiet har også fått et vesentlig større antall representanter enn tidligere. Katolikkenes forlanger at forfatningen må bli overholdt, og at frie og hemmelige valg må finne sted.

KOREA

Lettere luft for katolikkenes.

Høyesterett i Seoul har gitt den katolsk-orienterte avisen *Yonghyang Shinmun* tillatelse til å utkomme på ny, etter at den i fjor var blitt forbudt av regjeringen. Ifølge misjonærer på stedet er atmosfæren i det hele tatt blitt gunstigere for kirken etter regjeringen «syngman Rhee's avgang, og store muligheter åpner seg. Mangelen på misjonærer, på lærere og på kvalifiserte legfolk er imidlertid forvulende stor.

KINA

Nok en skismatisk biskop utnevnt.

«Den fedrelandsvennlige forbund av katolikker i Shanghai», en kommunistinspirert forening, har valgt til ny biskop etter Mgr. Kung, som nylig ble dømt til livsvarig fengsel, Chang Chia-shu. Dette er et nytt skritt fra regjeringens side til å undertrykke katolikkenes i Shanghai, som har vært en av de største menighetene i Kina og samtidig en av dem som ydet den seigeste motstand mot undertrykkelsen. Den nylig valgte «biskop» var i lang tid rektor for Zi-ka-Wei-gymnasiet. I løpet av 1950-årene er han imidlertid gått over på regjeringens side og har tatt avstand fra «koma og den amerikanske imperialisme».

MADAGASKAR

En million katolikker.

Den nye republikk Madagaskar, som ble uavhengig i juni, er et land på 5,1 millioner innbyggere. Landet ble forsøkt kristnet allerede i det 16. århundre, men først med jesuittenes misjon fra 1845 av fikk misjonen noen fremgang. Senere i århundret kom også protestantiske misjonærer til landet. I dag er der ca. 900 000 protestanter og ca. 1 million katolikker. Tre av de fjorten biskopene i landet er innfødte gassere. (KNA)

POLEN

Et nytt Nowa Huta.

Først i august er det blitt kjent at det har forekommet et nytt tilfelle av sammenstøt mellom politi og katolikker, i Polen. I likhet med hva som hendte i Nowa Huta i slutten av april, ville katolikkenes forsvare et kors, reiste i anledning Kristi Legemsfest mot myndighetenes inngripen. Skueplassen er denne gang Gleiwitz i Schlesien. I sammenheng med dette skal en fransiskanerpater være blitt såret og senere være avgått ved døden under en strid om et jordstykke som man forlangte at sognet skulle gi avkall på. (KNA)

NEDERLAND

Flere prester til Skandinavia?

I Maastricht har man opprettet et seminar for prester som ønsker å stille seg til disposisjon for de europeiske bispedømmer der det hersker mangel på prester. Mens land som Nederland, Irland og Sveits har store overskudd av prestekall, trenger Tyskland, Østerrike og ikke minst Skandinavia hårdt til flere. Seminaret er blitt til på initiativ av hjelpebiskopen av Wien, dr. Jachym, i samarbeid med den nederlandske dr. Dellepoort, formann for det nyopprettede «sekretariat for europeiske prestekall». De nederlandske biskoper har gitt sin godkjenning til instituttet, og 35 seminarister har allerede skrevet seg inn der. (KNA)

SAN DOMINGO

Kirkens forhold

til Trujillos tilspiss.

Siden biskopenes felles hyrdebrev tidligere i år, der de opptrådte mot Trujillos diktatur, har pressen ført voldsom kampanje mot hierarkiet i den dominikanske republikk. Biskopene beskyldes for å «true den offentlige sikkerhet», og spre løgner om regjeringen. I løpet av juni ble ennvidere 45 prester utvist av republikken. Justisministeren forlangte også utvisning av pave Stolens nuntius, som han kalte for en «internasjonal provokator». — De fleste av de utviste prestene er spanske; de har nå bedt om tillatelse til å virke i Venezuela, hvor det også er stor mangel på prester.

SPANIA

Økumenisk tidsskrift utgis.

I Barcelona er man begynt å utgi et nytt katolsk tidsskrift, «Orientación y

información ecuménica». Bladet inneholder detaljerte nyheter om Kirkenes Verdensråd og om de kirker som er medlemmer av dette. Tidsskriftet ledes av en kapusinerpater, Salvador de los Borges. I det først utkomne nummer skriver han blant annet: «Enhver kristen skal være et vidne om sannhet og rettferdighet, men i betraktning av splittelsene innenfor kristenheten vil han bare bli et dårlig vidne, dersom han ikke bestreber seg på å lære de andre trossamfunn å kjenne som de er, uten forvrengninger og uten fordommer.»

SUDAN

Felttog mot kristne bøker.

De sudanesiske myndigheter, som allerede har vist sin fiendtlige innstilling overfor Kirken blant annet ved å utvise en rekke prester, har nå dekretert at de kristne misjoner skulle stenge sine bokhandlere. Dette er et nytt og alvorlig slag mot misjonene, da bøker og bro-

syrer var blitt et særlig viktig misjonsmiddel etter at regjeringen for to år siden overtok misjonens skoler. — I den sudanesiske ekvatorprovins har heller ingen lov til å døpes uten skriftlig tillatelse fra de stedlige myndigheter. (KNA).

STORBRITANNIA

300 000 dollar-bibler solgt.

Siden Catholic Truth Society lanserte sin billigutgave av Bibelen for fire år siden, den såkalte «dollar-bibel», er det blitt solgt over 300 000 eksemplarer i England og i de oversjøiske land. (KNA)

SØR-AFRIKA

Nye katolske

initiativer mot raseskillet.

I et hyrdebrev til de 1,2 millioner katolikker i den sør-afrikanske union ber de katolske biskoper katolikken om å gå inn for *qualified franchise* — det vil si, å gi stemmerett til alle borgere med

STAVANGER		
HELGE HELGESEN Slakterforretning Pedersgt. 7 Tlf. 22 919	NORSKE MEIERIERS SALGSSENTRAL STAVANGER	
TEKNISK BUREAU A/S Tlf. 27 030 - Stavanger	Sengeutstyr og Hvitevarer <i>Norem Baade's</i>	
ARENDALE		
STAVANGER BEGRAVELSESBYRÅ MAGNUS MADSEN Tlf. 20433 Privat 27194	ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 1756 — Arendal — Tlf 1756	OLAV SLAATTENE Gartner Tlf. 1958 Havstad, Arendal
HALDEN		
SVERRE BIGUM Kolonialforretning Tlf. 1425	FRIDTJOF NIELSEN Kjøtt- og pølsevareforretning Tlf. Forr. 1094 — Privat 1282 Etbl. 1890	SIGURD GRØNNERN Manufaktur og utstyr Tlf. 2746
Manufaktur og utstyr TEKSTILHUSET A/S	E. Sem A/s Bøker — Papir — Trykksaker	F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tlf. 1844 - 2535
ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK Dører — Vinduer — Trapper Tlf. 1630	Gunnar Setterquist Elektrisk forretning. Aut. installatør og radioforhandler Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1	HALDEN FARVEHANDEL A. Sandaker, Torvet Tlf. 1264

det minimum av utdannelse som er nødvendig for å kunne utøve den, uten hensyn til raseforskjell.

Nylig har erkebiskopen av Durban, Mgr. Hurley, i en artikkel gjort oppmerksom på at skjønt Kirken aldri har akseptert raseskillet, har det i praksis vært gjennomført i en rekke katolske institusjoner i Unionen. Han foreslår at man øyeblikkelig tar skritt til å avskaffe denne praksis med å gjennomføre integrasjon i alle de katolske skoler. Men det haster, legger han til. Dette har ikke minst sin årsak i den nye skolelovens som det foreligger planer om, som tar sikte på å legge all undervisning i Sør-Afrika direkte inn under regjeringens kontroll, med det formål å gjennomføre det uforsonlige boersynet i all undervisning.

SOVJET-RUSSLAND

Den ukrainske kirkes tilintetgjørelse.

I en tale i Hannover nylig minnet exarken for ukrainerne i Tyskland, dr. Kornyliak, om forfølgelsen av den

ukrainske katolske kirke, som begynte for femten år siden. Av de 2 200 prester er det i dag ikke en eneste i offisiell virksomhet. Alle 18 biskoper ble satt i fengsel, 12 av dem er senere blitt likvidert. 7 000 kirker og 1 060 klostre er blitt lukket, og 673 ordensmedlemmer fengslet. De 686 katolske skolene er blitt til kommunistiske oppdragelsesanstalter. I denne tilsynelatende håpløse situasjon mister vi allikevel ikke vårt håp til Gud, sa biskopen til slutt. (KNA)

TYSKLAND

Saligkåring av nazi-offer.

Rituskongregasjonen har besluttet å innlede en saligkåringssprosess for den tyske jesuitten Rupert Mayer. Pater Mayer var kjent som en «Bayerns apostel» allerede tidlig. I nazitiden gjorde han seg bemerket for sine uforferdede prekener mot nazistene i St. Michaelskirken i München, og ble flere ganger satt i fengsel og til sist forvist. Han døde stående for alteret kort etter sammenbruddet i 1945. (KNA)

Apostat vender tilbake.

En frafallen cistercienser, Dr. Rugel, har nylig bedt sine ordensforesatte om lov til å vende tilbake. Dr. Rugel trådte ut av ordenen i 30-årene og skrev under nazi-tiden boken «En trappist bryter tausheten», som var et nazistenes store propagandanummer mot Kirken, og var obligatorisk i alle skoler og biblioteker. (KNA)

Katolsk ungdom om nazismen.

Katolsk ungdom i Düsseldorf har utgitt et illustrert spesialhefte med titelen «Kontraste» og undertitelen: «Was kostet die Freiheit?» Heftet er beregnet på å opplyse ungdommen om nasjonalsocialismens forbrytelser. «Vårt sikte er tredobbelt,» heter det i innledningen: Sannheten om fortiden, oppdragelse til friheten og demokratiets fremtid.» For første gang offentliggjøres her på tysk utdrag av en polsk «Anne Franks Dagbok» — dagboken til gutten David Rabinowicz, som døde i gasskammeret i Treblinka sammen med sine foreldre. (KNA)

<p style="text-align: center;">OSLO</p> <p>Byggevarer - Beslag - Ovner Verktøy - Fliser - Linoleum Tapeter - Farvehandlervarer Kjøkkeninnredning og utstyr</p> <p style="text-align: center;">THIIS & CO A/S</p> <p style="text-align: center;">Haakon VII's gt. 1, Oslo Sentralbord 41 77 30</p>	<p style="text-align: center;">BERGEN</p> <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> <div style="margin-left: 20px;"> <h2 style="margin: 0;">All slags skadeforsikring</h2> </div> </div> <p style="text-align: center;">ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST</p> <p style="text-align: center;">Bergen</p> <p style="text-align: center;">Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»</p>
<p style="text-align: center;">TV RADIO ELEKTRO</p> <p style="text-align: center;">H. GUSTAFSON A-S</p> <p style="text-align: center;">Akersveien 19 Tif. 42 50 17</p>	<p style="text-align: center;">DRAMMEN</p> <p style="text-align: center;">GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikkfabrikk</p> <p style="text-align: center;">Tif. 83 41 84 - DRAMMEN</p>
<p style="text-align: center;">WISBECH ANTYBESLØKKA</p> <p style="text-align: center;">Majorstua - Oslo</p> <p style="text-align: center;">MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE FABRIKKER</p> <p style="text-align: center;">KRISTIANSAND S.</p>	<p style="text-align: center;">KRISTIANSAND S.</p> <p style="text-align: center;">A. KRUSE SMITH Entreprenørforretning</p> <p style="text-align: center;">KRISTIANSAND S</p>
<p style="text-align: center;">SIGURD SØRENSEN Begravelsesbyrå</p> <p style="text-align: center;">Holbergsgt. 15 — Tif. 22 153 — 25 717 Egen likbil for transport</p>	<p style="text-align: center;">TOR RUUD Aut. Rørleggerforetning</p> <p style="text-align: center;">Hannevik Terrasse 5 - Kristiansand S.</p> <p style="text-align: center;">Telefon 22 281 Skippergt. 41</p> <p style="text-align: center;">EMIL SYVERTSEN Skotøyforretning</p> <p style="text-align: center;">Eldste forretning i bransjen. Etabl. 1870 Kristiansand S.</p>

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 24 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennligst oppgi også

den tidligere

adresse!

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO's

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i

RUSTFRITT STÅL

for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo

Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk

Kjente firmaer

En kjærkommen
gave:

VIEVANNSKAR
i porselen kr. 5.00

Vi sender også pr.
postoppkrav.

Walligani

STORTINGSGT. 22

NEDRE SLOTTSGT. 25

OSLO

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

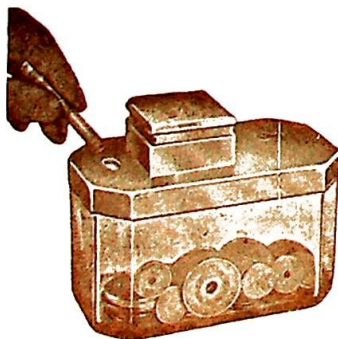
Bernh. Getzgate 3b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

E. M. JACOBSEN
Bakeri & Conditori

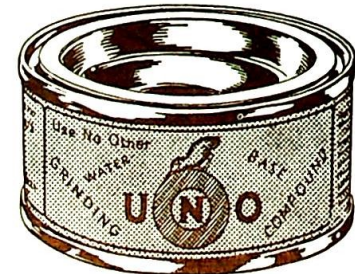
Akersgt. 67

A SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Beste
og hurtigste
slipemiddel
for lager og
ventiler